

Het karakter van de Savannah

Hier is zichtbaar dat de grootte van de kat vergelijkbaar is met een huiskat. Een Savannah kat is meestal niet groter, alleen de eerste generaties zijn groter. Je kunt je afvragen of deze eerste generaties wel Savannah mogen heten, immers er is geen sprake van een gevestigd ras bij F1 of F2 generatie.

Als je de verschillende karakteromschrijvingen van fokkers aanhoudt is het karakter van de Savannah vooral energiek, mensgericht/aanhankelijk en nieuwsgierig. Maar is dat zo? Als psycholoog en gedragsdeskundige voor dieren weet ik hoe moeilijk het is om gedrag en karaktereigenschappen van dieren te omschrijven. Het karakter is deels in aanleg aanwezig, maar wordt mede gevormd door ervaringen, met name in de eerste levensmaanden. Bij reeds gevestigde raskatten is het ook moeilijk om gedragskenmerken te noemen die uniek zijn voor een ras en objectief omschreven zijn. Hoeveel rassen worden wel niet beschreven als 'nieuwsgierig'; hoeveel rassen krijgen het predicaat 'de hond onder de katten'; hoeveel rassen worden eigenlijk als 'extravert' bestempeld?

In dit artikel ga ik proberen mijn visie op het karakter van de Savannah weer te geven; waarbij ik mijn achtergrond als kattengedragstherapeut én eigenaar van een Savannah F3 zal gebruiken.

De wilde voorouder speelt een rol in het karakter

Als we bij de genetische aanleg beginnen, dan kijken we naar de invloeden van de (voor)ouders, inclusief de invloed van de wilde Afrikaanse Serval. Het is belangrijk om te realiseren dat kruisingen tussen wilde katten en huiskatten verschillen, afhankelijk van de soort wilde kat. Zo heeft een onderzoek¹ aangetoond dat sommige wilde katachtigen van nature mensgerichter zijn dan andere wilde soorten. De voorouder van de Savannah, de Serval vertoonde in dit onderzoek meer contactzoekend/vriendelijk gedrag als het vergeleken wordt met de Aziatische Luipaardkat, de voorouder van de Bengaal. Dit betekent natuurlijk niet dat Servals geschikte huiskatten zijn, het zijn wilde katachtigen die relatief makkelijker tam te krijgen zijn. Wilde katten die door mensen zijn grootgebracht vertonen tevens meer contactzoekend en vriendelijk gedrag dan wilde katten die door

---

¹ CAMERON-BEAUMONT, LOWE en BRADSHAW 2001 - PREADAPTATION TO DOMESTICATION IN THE CAT FAMILY

hun moeder zijn grootgebracht. Maar een wilde kat blijft een wilde kat en heeft vele generaties nodig om te veranderen in reactie op hun omgeving.

Het activiteitsniveau van een Savannah verschilt per individu. Uiteraard moet een eigenaar rekening houden met de natuurlijke behoeften van de kat; er moet voldoende mogelijkheid geboden worden tot activiteiten als rennen, klimmen etc.

De andere gedomesticeerde voorouders

Naast deze wilde katachtige zijn en worden er verschillende gedomesticeerde (ras)katten gebruikt. Omdat het nog een ras in ontwikkeling is, zijn de achtergronden dus nogal verschillend. Het is dus heel aannemelijk dat gedragskenmerken verschillen tussen bepaalde lijnen. Indien er in de recente lijnen van een Savannah bijvoorbeeld oosters bloed gebruikt is, kunt u zich voorstellen dat zo'n Savannah wellicht 'vocaler' van aard is (meer miauwen bijvoorbeeld). Bij een ras in wording wordt meestal geselecteerd op uiterlijke kenmerken, waardoor selectie op gewenst gedrag minder belangrijk gevonden wordt. Slechts één van de Savannah-fokkers in Nederland vermeld op de website dat ouderdieren met ongewenst gedrag uitgesloten moeten worden van de fok. Daarmee kan ik natuurlijk niet zeggen dat de rest dit niet doet; maar in de kattenfokkerij is het uitsluiten van angstige of (angst)agressieve katten eerder uitzondering dan regel, zeker bij een jong ras.

Samengevat is het nog niet zo makkelijk om het karakter van de Savannah duidelijk te omschrijven; dit

is bij gevestigde raskatten al moeilijk om op goede wijze te doen, laat staan bij een ras in wording met verschillende achtergronden. Dat betekent dat mensen die een Savannah willen aanschaffen, informatie moeten inwinnen over het karakter van de voor(ouders) en eventuele nakomelingen die daaruit gekomen zijn. Het is ook belangrijk om te realiseren dat er binnen een nest enorme verschillen kunnen zijn; zo is mijn eigen Savannah helemaal niet enorm actief en energiek, terwijl haar broer en zus dat wel zijn. Dit gegeven is niet uniek voor de Savannah; dit is bij alle katten zo. Er zijn dus eigenlijk meer verschillen binnen een ras, dan tussen rassen.

Savannah en probleemgedrag

Over het houden van (half)wilde katten wordt op internet veel geschreven. Zo wordt er volgens deze bronnen vaker sproeigedrag geconstateerd bij (half)wilde katten. Sproeien is een normale manier van communiceren voor alle katachtigen, maar mogelijk nog iets sneller bij de wilde soortgenoten. Er wordt tevens benoemd dat ze meer jachtpassie zouden hebben; dit kan een relatie hebben met energie en activiteitsniveau. Omdat de Savannah nog niet zoveel voorkomt is er geen betrouwbare data om te constateren dat deze katten meer problemen op zouden leveren dan andere energieke katten, bijvoorbeeld de Bengaal of de Abessijn. Dit is ook zeker mijn ervaring; *de kans dat ongewenst gedrag ontstaat omdat de Savannah gehouden wordt onder omstandigheden die niet aansluiten bij zijn natuurlijke behoeften is meestal de oorzaak van ongewenst gedrag*. Veel kattenliefhebbers houden teveel katten in een beperkte ruimte en dan is de kans op sproeien en onzindelijkheid groter; net als bij huiskatten en andere rassen.

Ongewenst gedrag als onhandelbaarheid of agressie bij hanteren (fysiek beperken bij nagels knippen of bloed afnemen) is gedrag wat mogelijk meer verwacht kan worden bij katten met wilde voorouders; bij bedreiging kan zo'n kat in het nauw zich verweren. Deze reactie is dan deels in aanleg aanwezig, maar wordt zeker ook beïnvloed door socialisatie en training. Ook hier is de Savannah niet uniek; in mijn praktijk heb ik ook boerderijkatten en andere raskatten voorbij zien komen waarvan de eigenaar niet naar de dierenarts kan voor medisch onderzoek omdat ze in hun primaire verdedigingsreactie schieten zodra ze zich bedreigd voelen.

De eerste levensmaanden; essentieel voor het karakter

In hoeverre een kat angstig van aard wordt hangt af van zijn aanleg, maar ook van de socialisatieperiode die hij doorlopen heeft. Voor alle katten zijn de eerste 2 maanden essentieel om in

contact te komen met katten en mensen, dus een behoorlijke verantwoordelijkheid ligt bij de fokker. Het plaatsen van kittens in quarantaine mag dan gewenst zijn vanuit het oogpunt van voorkomen van ziekten; voor de vorming van een stabiel dier kan het funest zijn. Onderzoek heeft aangetoond dat katten die de eerste 7 weken niet of weinig met mensen in aanraking zijn geweest, een grote kans hebben om levenslang angstig te zijn voor mensen. Een goede reden om geen kittens te kopen bij een fokker die zijn katten in aparte kamers of kooien houdt. De ervaring die ik heb met Savannah's die probleemgedrag vertonen, is dat ze uit het buitenland komen van fokkers die hun katten op deze wijze huisvesten. Socialisatie van kittens is wereldwijd nog een ondergeschoven kindje; zo wordt zelfs op de website van de *the Savannah Cat Breed Section* geadviseerd om een aangeschaft kitten eerst twee weken in quarantaine te plaatsen bij de nieuwe eigenaar thuis. Ook weer vanuit medisch oogpunt begrijpelijk, echter gedragsmatig heeft dit nogal wat gevolgen.

Mocht een toekomstige eigenaar toch een kat uit het buitenland halen, overweeg dan of om toch eerst gaat kijken bij de fokker. De huisvesting kan bekeken worden en de ouderdieren of familieleden. De reiskosten die daar aan besteed worden, zijn altijd nog lager dan de aanschafwaarde van de Savannah; het is per slot van rekening toch een dier wat vele jaren bij zijn eigenaar gaat wonen.

Een goed gesocialiseerde Savannah F3 poes kan mensgericht zijn. Dit is tevens afhankelijk van de mensgerichtheid van de voorouders. Deze Savannah wordt meegenomen in lessen over kattengedrag.

Het is dus belangrijk dat een Savannah goed gesocialiseerd moet worden. Socialisatie is echter geen wondermiddel; gedragskenmerken met een erfelijke basis kun je niet 'wegtoveren' door een kitten goed aan mensen te laten wennen.

Conclusie

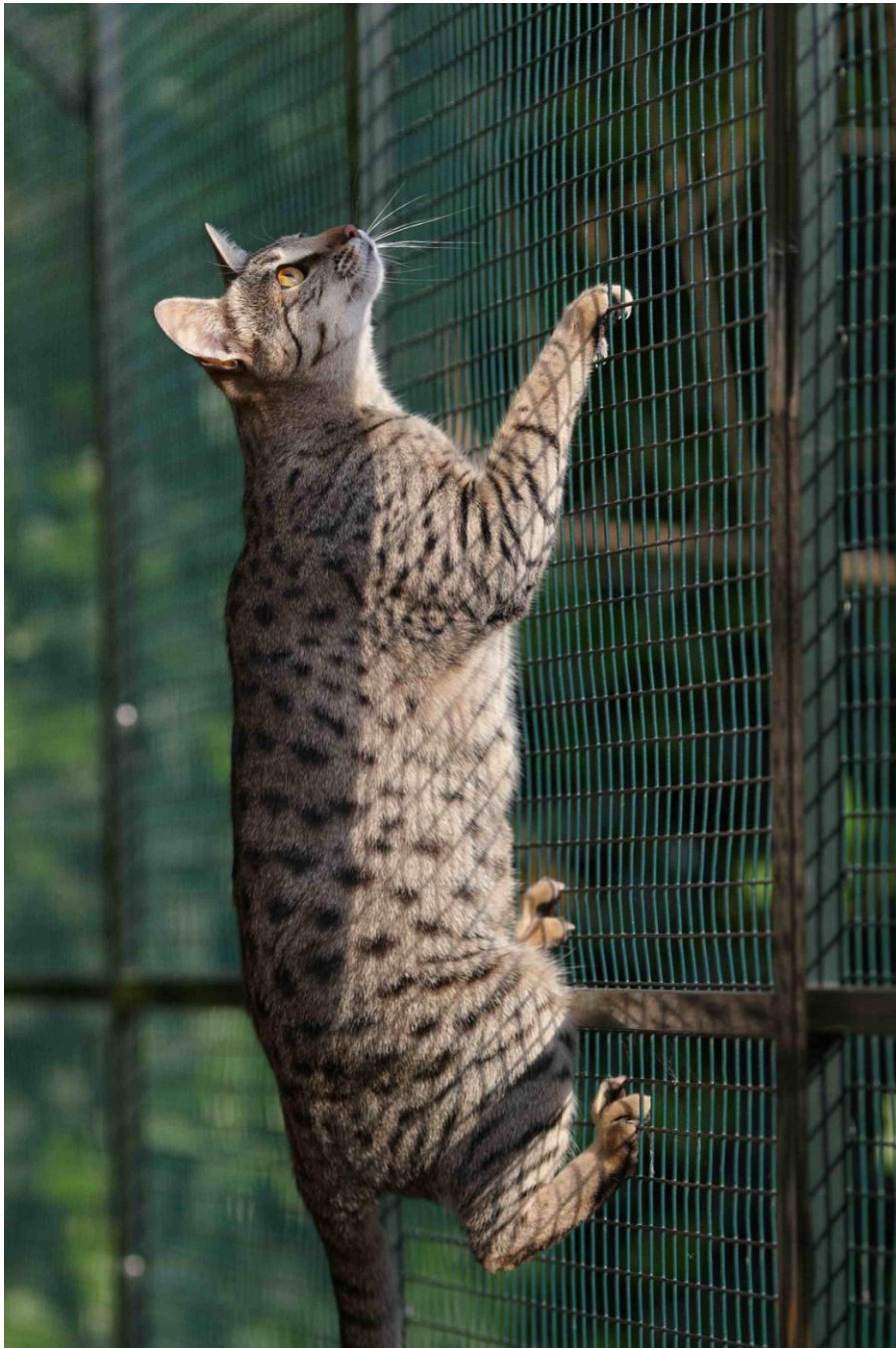
Als je de verschillende karakteromschrijvingen van fokkers aanhoudt is het karakter van de Savannah vooral energiek, mensgericht/aanhankelijk en nieuwsgierig. Maar is dat zo? Nee, het is niet zo simpel. Ik heb geprobeerd weer te geven hoe moeilijk het is om een standaard karakter weer te geven van dit nieuwe ras. Het karakter hangt af van de voorouders; bij het houden van de eerste generaties heeft u gewoon een (deels) wilde kat in huis (dus geen gevestigd ras); mooi, fascinerend, energiek, veel jachtpassie, primair reagerend op bedreiging. De aanhankelijkheid c.q. mensgerichtheid van deze katten is niet vergelijkbaar met de verdere generaties waarin andere gedomesticeerde voorouders ook een rol spelen. Hoe meer er gekruist wordt met mensgerichte katten in combinatie met goede

socialisatie, hoe aanhankelijker de nakomelingen worden. Maar, dan moet daar wel op geselecteerd worden... Ik vraag me af; zolang er vraag en aanbod blijft naar eerste generaties zal er geen stabiel gevestigd ras komen, waardoor toekomstige eigenaren teleurgesteld zouden kunnen worden bij hun aanschaf; een wilde kat is echt anders dan een gedomesticeerde huiskat/raskat.

Reageren?

Heeft u vragen, ervaringen met Savannah's of opmerkingen over dit stuk, ik hoor ze graag: www.elinetygeler.nl . Op mijn website vindt u ook meer linken naar wetenschappelijke feiten over socialisatie van kittens.

Eline Teygeler, foto's Ron Baltus

Toegang tot een interessant buitenverblijf is een must, waarbij rekening gehouden moet worden met het feit dat er enorme klimmers en springers bij zijn (net als bij andere rassen). Bij het afzetten van de tuin moet daar rekening mee gehouden worden.